

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

**Proiect de Hotărâre a Guvernului
pentru aprobarea Metodologiei cadru privind prevenirea și intervenția în echipă
multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și violență în familie și a
Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională a copiilor exploatați și la
risc de exploatare prin muncă, a copiilor victime ale traficului de persoane
și a copiilor români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state**

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

O dată cu apariția HG 728/2010 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 11/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, acestuia i-au revenit o serie de responsabilități în ceea ce privește asigurarea monitorizării respectării drepturilor copilului, în conformitate cu legislația națională și internațională în domeniu, concomitent cu luarea măsurilor adecvate care se impun în vederea garantării acestora.

În acest scop, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale elaborează standarde, norme metodologice și proceduri de lucru menite să reglementeze modul de funcționare a serviciilor care asigură prevenirea separării copilului de părinții săi, protecția specială a copilului și tânărului, precum și pentru protecția familiei.

Prin preluarea atribuțiilor unor instituții care și-au încetat activitatea, printre care și Autoritatea Națională pentru Protecția Familiei și a Drepturilor Copilului (ANPFDC), ministerul elaborează standarde, norme metodologice și proceduri de lucru menite să asigure o mai bună coordonare și o îmbunătățire a modului de lucru al autorităților și instituțiilor, care prin specificul activității desfășurate asigură protecția și promovarea drepturilor copilului.

Problematika abuzului și neglijării copilului, care cuprinde o gamă largă de manifestări, justificate de evoluția rapidă a societății și a complexității contextului social și economic, poate conduce la situații menite să vulnerabilizeze persoana copilului în raport cu adulții. Pentru acest motiv reglementarea adecvată a acestui domeniu a constituit permanent un punct de interes pe agenda autorităților române cu atribuții în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, împotriva oricăror forme de abuz, exploatare sau violență.

România reprezintă un partener internațional activ în acest domeniu, o serie de inițiative puse în practică la nivel național fiind preluate ca modele de bună practică de alte state europene.

Totodată, la nivelul fostei Autorități Naționale pentru Protecția Familiei și a Drepturilor Copilului a fost înființată Unitatea Specializată în Munca Copilului care a asigurat legătura cu Echipele Intersectoriale Locale de la nivelul județelor și sectoarelor municipiului București, prin care se realizează monitorizarea copiilor exploatați și la risc de exploatare prin muncă și întocmirea rapoartelor anuale care stau la baza raportului de țară privind Convențiile ILO nr.138 și 182 ratificate de statul român.

Totodată, în baza HG nr.1295/2004 s-a înființat Secretariatul Tehnic al Subgrupului pentru coordonarea și evaluarea activității de prevenire și de combatere a traficului de copii (traficul de

copii fiind una din formele grave de muncă a copilului conform Convenției ILO nr.182/1999 ratificată de România prin Legea nr.203/2000) prin Ordinul secretarului de stat al ANPDC nr.294/2005.

Mai mult, începând cu Studiul ONU privind violența asupra copilului și Programul Consiliului Europei “Să construim o Europă cu și pentru copii” la care România a fost invitată să ia parte ca țară pilot s-a decis promovarea conceptului de violență asupra copilului alături de cel al violenței în familie și integrarea tuturor aspectelor legislative și administrative din acest domeniu, într-un cadru unitar, comun.

Evoluția actuală a fenomenului abuzului, exploatării și neglijării copilului la nivel național

Într-o societate afectată de o multitudine de probleme de ordin economic, financiar sau educațional, problematica violență asupra copilului reprezintă un fenomen cu un grad de răspândire ce nu poate fi neglijat, a cărui abordare de o manieră complexă și coordonată va trebui să asigure o protecție reală și adecvată a fiecărui copil, indiferent de mediul său de proveniență.

Astfel, violența asupra copilului a ajuns să îmbrace un număr mare de forme, care nu de puține ori, pe fondul absenței unei informări adecvate a publicului larg, pot fi trecute cu vederea sau nerecunoscute ca reprezentând manifestări menite să aducă atingere integrității fizice sau psihice a copilului.

În conformitate cu prevederile legislației naționale și internaționale în domeniu prin violență împotriva copilului se poate înțelege diversele forme de abuz fizic, verbal, emoțional, sexual, neglijare, exploatare economică/ exploatare prin muncă, exploatare sexuală, răpire și/sau dispariție, migrație în situații de risc, trafic, violență prin internet ș.a, raportându-se la toate mediile cu care copilul se află în relație: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/ detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate.

Statisticile în domeniu arată încă cifre semnificative în ceea ce privește numărul de cazuri de copii afectați de acest fenomen, ținând cont de faptul că aceste forme de rele tratamente pot fi produse de către părinți sau orice altă persoană aflată în poziție de răspundere, putere sau în relație de încredere cu copilul, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea și moralitatea.

Astfel, din totalul de 69,246 copii separați de părinții lor, care beneficiau de protecție specială la sfârșitul anului 2009, 21,69% fuseseră separați din cauza abuzului sau neglijării, față de 20,28 % la sfârșitul anului 2009 și 14,66% la sfârșitul anului 2007. Sub aspectul cazuisticii generale a fenomenului violenței în familie, au fost înregistrate 12.461 cazuri în 2009, față de 11.534 în 2008 și 8.787 în 2007.

Prioritatea acordată creșterii și educării copilului de către părinții săi și acordarea de sprijin părinților pentru a-și putea îndeplini responsabilitățile pe care le au cu privire la copiii lor, ca și protecția copiilor împotriva abuzului și neglijării, au devenit principii de bază ale sistemului de protecție a drepturilor copilului, fiind prevăzute expres în Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului. Legea nr.272/2004 protejează copiii împotriva oricăror forme de violență, neglijare, abuz sau rele tratamente, stipulând că trebuie luate toate măsurile pentru prevenirea acestor fenomene.

În vederea asigurării protecției speciale a copilului abuzat sau neglijat, DGASPC este obligată să verifice și să soluționeze toate sesizările privind cazurile de abuz și neglijare și să asigure prestarea serviciilor prevăzute în lege, specializate pentru nevoile copiilor victime ale abuzului sau neglijării

și ale familiilor acestora.

2. Schimbări preconizate

Ca urmare, a devenit necesară elaborarea și aprobarea unui instrument de lucru unitar și integrat care să ofere specialiștilor din cadrul autorităților publice competente sau a organizațiilor non-guvernamentale care lucrează cu o astfel de cauzistică, posibilitatea unei coordonări globale și armonizate a metodelor de intervenție.

În prezent la nivelul unor DGASPC-uri funcționează servicii de intervenție în situații de urgență, care includ și o linie telefonică specială („telefonul copilului”) și o echipă mobilă. Telefonul copilului este dedicat semnalării cazurilor de copii abuzați sau neglijați, în timp ce echipa mobilă se deplasează în regim de urgență la fața locului, atunci când verificările prealabile realizate arată că se impune acest lucru. Telefonul copilului și echipele mobile se organizează și funcționează în conformitate cu standardele minime obligatorii aprobate prin Ordinul nr. 177/2003 al Secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție privind aprobarea standardelor minime obligatorii pentru telefonul copilului, standardelor minime obligatorii privind centrul de consiliere pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, precum și a standardelor minime obligatorii privind centrul de resurse comunitare pentru prevenirea abuzului, neglijării și exploatării copilului.

Aceste date indică o tendință îngrijorătoare de creștere a numărului de cazuri de violență în familie, care trebuie abordată prin măsuri specifice de prevenire și intervenție.

Hotărârea de Guvern a cărei aprobare este supusă atenției Guvernului României va promova metodologii de lucru comune ce vor putea fi aplicabile pentru toți copiii români, inclusiv copiii români migranți victime ale violenței pe teritoriul altor state (vezi anexa specifică - Metodologia de intervenție multidisciplinară și interinstituțională a copiilor exploatați și la risc de exploatare prin muncă, a copiilor victime ale traficului de persoane și a copiilor români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state) precum și a copiilor cetățeni străini, cu sau fără statut de refugiat, aflați pe teritoriul României, conform prevederilor Legii nr.272/2004 (art.3 lit.c-e).

În susținerea celor menționate mai sus, invocăm prevederile cuprinse în documentele strategice relevante, și anume:

- HG 867/2009 privind interzicerea muncilor periculoase pentru copii a prevăzut obligativitatea aprobării ulterioare a unei metodologii de intervenție multidisciplinară și interinstituțională a cazurilor privind copiii implicați în munci periculoase, precum și a unor modalități de monitorizare adecvată a acestora.

- Prin HG 860/2008 a fost aprobată Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013 și Planul operațional pentru implementarea Strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013.

Acesta la punctul 7-2, activitatea 7.2.1, prevede finalizarea și aprobarea metodologiei-cadru pentru prevenirea și intervenția în echipe multidisciplinare și în rețea interinstituțională în situațiile de abuz, neglijare, exploatare și traficare a copilului.

Aprobarea acestei metodologii va răspunde obiectivului cuprins în Programul de Guvernare la Capitolul 9. Familia, protecția copilului și egalitatea de șanse, respectiv:

- Creșterea calității vieții copilului în mediile defavorizate și respectarea standardelor minime de calitate în toate serviciile speciale acordate copilului în dificultate - măsura 2.2.5. Elaborarea proiectului de hotărâre pentru aprobarea metodologiei de intervenție multidisciplinară și inter-instituțională, precum și a modalității prin care se realizează monitorizarea copiilor exploatați sau la risc de exploatare prin muncă.

Aprobarea Metodologiei cadru va contribui la îndeplinirea unora dintre obiectivele cuprinse în Strategia Națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013, aprobată prin HG 860/2008, respectiv:

➤ respectarea dreptului copilului la protecție, prin intervenție multidisciplinară și interinstituțională, împotriva abuzului, neglijării și exploatării
crearea și dezvoltarea unui sistem unitar, coerent și comprehensiv de prevenire, semnalare/sesizare și intervenție în cazurile de abuz, neglijare și exploatare a copilului, inclusiv exploatare sexuală în scop comercial, exploatare prin muncă, trafic de copii, migrație ilegală, violență în familie și alte forme de violență asupra copilului;

Astfel, având în vedere problemele actuale din domeniul protecției familiei și a drepturilor copilului, generate de creșterea numărului de cazuri și a modalităților concrete de manifestare ale actelor de violență împotriva copiilor, se impune cu necesitate elaborarea unor metodologii de lucru globale și unitare pentru prevenirea și intervenția multidisciplinară și în rețea în situațiile de abuz, neglijare și exploatare a copilului.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Metodologia cadru va ajuta la organizarea pe baze mai eficiente a metodelor de lucru ale autorităților locale competente, venind în sprijinul copiilor afectați de fenomenul violenței, sub diversele sale forme de manifestare, contribuind la creșterea calității serviciilor sociale pentru copil și familie și la prevenirea separării copiilor de părinții lor.

Serviciile oferite copiilor și familiilor vor fi diversificate, iar DGASPC-urile își vor întări capacitatea în ceea ce privește gestionarea problematicii protecției drepturilor copilului împotriva abuzului, exploatării și violenței.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare.						
7. Alte informații -						
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Proiecte de acte normative suplimentare						
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
4. Evaluarea conformității: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
<i>Denumirea actului sau</i>		<i>Gradul de conformitate (se</i>		<i>Comentarii</i>		

<i>documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării</i>	<i>conformează / nu se conformează)</i>	
<p>5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>		
<p>6. Alte informații.</p>		
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p> <p>Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică</p>		
<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate</p> <p>Elaborarea acestor metodologii a avut la bază un amplu proces de consultare la nivel național, atât la nivel central, prin implicarea și consultarea unor autorități ale administrației publice centrale, cât și la nivel județean, fiind actualizat în conformitate cu cazuistica concretă și reglementările legislative apărute în acest domeniu. <i>Metodologia de intervenție multidisciplinară și interinstituțională și monitorizarea copiilor exploatați și la risc de exploatare prin muncă a copiilor victime ale traficului de persoane și a copiilor români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state</i>, a fost elaborată și îmbunătățită de două grupuri de lucru în cadrul ILO-IPEC în perioada 2008-2009, cu consultare națională, atât la nivel central (inclusiv sindicat și patronate), cât și la nivel județean fiind actualizată de Unitatea Specializată în Munca Copilului (USMC) în perioada aprilie-iunie 2010.</p>		
<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ</p>		
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Nu este cazul.</p>		
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.</p>		
<p>5. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi</p> <p>Proiectul de act normativ nu presupune asemenea avizări.</p>		

6. Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale Monitorizarea și îndrumarea metodologică necesară aplicării și implementării adecvate a Metodologiei cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională a copiilor exploatați și la risc de exploatare prin muncă, a copiilor victime ale traficului de persoane și a copiilor români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state, va fi asigurată de MMFPS prin Direcția Generală Protecția Copilului, în baza atribuțiilor și competențelor conferite acestuia de legislația națională în vigoare.
2. Alte informații: Nu este cazul.

Față de cele prezentate mai sus, supunem aprobării Guvernului prezentul proiect de act normativ

Ministrul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

Ioan-Nelu BOTIȘ

AVIZAT,

Ministrul Administrației și Internelor

Vasile BLAGA

**Ministrul Educației, Cercetării, Tineretului
Și Sportului**

Daniel Petru FUNERIU

Ministrul Afacerilor Externe

Teodor BACONSCHI

Ministrul Finanțelor Publice

Gheorghe IALOMIȚIANU

Ministrul Sănătății

Cseke ATTILA

Ministrul Justiției

Cătălin Marian PREDOIU